

De 'emo-trein' dendert door

Genezen of helen?

Heeft de mens een energetisch lichaam?

Bijbellezen zonder verstand?

Christelijke meditatie en Oosterse meditatie

Therapeutic Touch

Onschuldige aanraking

of doorgeven van spirituele energie?

VOORWOORD

Functies van seizoenen

Tijdens de vroege lente die we beleven in Nederland is er van alles dat onze zintuigen prikkelt en verblijdt. Volop bloei en groei, aankondigers of beloftes van veelvuldig vrucht dragen. Zo heeft God het gemaakt: de seizoenen met hun opeenvolgende veranderingen hebben hun functies in het gezond kunnen leven op deze aarde.

Hoe zit dat met de Gemeente van door God geroepen, discipelen van Jezus? Volgen wij als individuele christenen, maar ook als lokale groepen van christenen, de seizoenen die God heeft ingesteld? Zodat, nadat er gezaaid is van Gods Woord en na een periode van verzorgen en bemesten, er groei en bloei komt, en uiteindelijk vrucht, waarna het nieuwe zaad weer uitgezaaid kan worden in de akker van de wereld?

Bij het toewerken naar deze doelen van zaaien, oogsten, groeien en vruchtdragen, ondersteunt de Heer ons door Zijn Geest in het doorworstelen van tegenslagen en teleurstellingen, het nemen van hindernissen en het blijven rennen in de wedloop.

Richten we ons tot Hem en Zijn Woord als we zoeken naar steun of gaan we te rade bij (goed -of kwaad-) bedoelende trendsetters die ons helpen bij het realiseren van ons hogere bewustzijn, of het activeren van onze goddelijke vonk, erop gericht om ons een "goed gevoel" te geven?

Een aantal vragen

De artikelen van deze maand stellen ook een aantal vragen. Vragen over dingen waarover u misschien niet eerder hoorde of nadacht. Vragen over zich steeds opnieuw, en op nieuwe manieren, aandienende manieren van doen en denken, die ons vaak afleiden van het doel van ons leven als christen en als (lokale) gemeente van Christus.

Al zijn de termen misschien nieuw, u zult ook veel herkennen in de artikelen over de manieren van doen en denken die in veel gemeenten binnengehaald worden. Mag elk artikel een aansporing vormen om over de genoemde onderwerpen verder na te denken met een open Bijbel. Praat er ook met anderen over verder en voel u vrij om in een terugkoppeling contact op te nemen met redactie en bestuur van B&O. (contactgegevens zie colofon)

Marianne Fast

INHOUD

- 3** **Bijbellezen zonder verstand?**
Christelijke meditatie en Oosterse meditatie
- 8** **Therapeutic Touch**
Onschuldige aanraking of doorgeven van spirituele energie?
- 12** **Genezen of helen?**
Heeft de mens een energetisch lichaam?
- 15** **De 'emo-trein' dendert door**

COLOFON

B&O Publicatie

Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
Kwartaal 2, mei 2025

Periodiek voor donateurs van stichting
Bijbel & Onderwijs.

Bestuur

mevr. M. Fast, mevr. drs. I. Matzken MA, ing.,
ing. W. van der Meer en L. Snijder

Aan dit nummer werkten mee

M. Fast, D.J. Jansen, I. Matzken,
Elisabeth Stam-Stegeman

Redactie

Bestuur

Redactie- en correspondentieadres

Glorie van Hollandgaarde 6
3824 ZM Amersfoort
Tel. 06 1690 3431

E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl
secretaris@bijbelenonderwijs.nl
Website: www.bijbelenonderwijs.nl

Overname van artikelen is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de redactie.

Testament

Wilt u onze stichting testamentair gedenken?
De ten naamstelling dient te luiden: stichting
Bijbel & Onderwijs te Giessen. De stichting
bezit rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij
de Kamer van Koophandel, dossiernummer
40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en drukwerk:
WoodyDesign, Veenendaal

BIJBELLEZEN ZONDER VERSTAND?

Christelijke meditatie en Oosterse meditatie

Inleiding

Is meditatie een Bijbels principe of zit er een bij-smaak aan? Deze vraag roept een hoop discussie op, zo merkte ik onlangs tijdens een ontmoeting met verschillende gelovige vrouwen. Ieder heeft hier zo een eigen kijk op of gevoel bij. De ene gebruikt het woord als synoniem voor bijbel lezen, de ander gebruikt het als term voor een overdenking. Weer een ander gebruikt het woord om een innerlijke stilte aan te geven. In dit artikel doe ik een poging om uit te zoeken wat meditatie volgens de Bijbel is en waarom het woord ook een bijmaak heeft gekregen.

In deze maatschappij ligt veel druk op de mens. Er moet hard gewerkt worden voor geld, de huizenprijzen zijn enorm hoog, dus moet er een goede financiële basis zijn. Mensen willen graag én een mooi huis én kinderen, én carrière maken. Gevoed door sociale media leggen we voor onszelf de lat hoog. Maar waar is de rust? Rust is een schaars goed in de levens van velen. Maar de hunkering naar rust, vrede en stilte is niet weg, het ligt enkel bedekt onder een dikke laag verantwoordelijkheden die hard op ons drukt. Een juk. Veel mensen gaan hieronder gebukt: 19% van de werknemers heeft burn-out klachten. Dit zijn ongeveer 1,6 miljoen werkende mensen. En dan heb ik het nog niet eens over de stressklachten die mensen ervaren rondom werk, zonder dat het de naam burn-out heeft. De afgelopen 10 jaar is het aantal overbelaste mensen gestegen.

Dit is een verdrietige ontwikkeling. Het verlangen naar rust en een gebalanceerd leven blijft onderhuids knagen. In deze groep mensen die burn-out zijn of ertegenaan zitten, bevinden zich ook veel christenen. Deze groep gelovigen (veelal jonge mensen tussen 25 en 34 jaar) kampt niet alleen met de vraag: hoe vind ik meer lichamelijke en psychische rust, maar is daarbij vooral ook op zoek naar Gods Stem in hun leven. Er is een verlangen naar Goddelijke rust.

Ik zie om mij heen veel christelijke boeken met deze thema's, maar ook coaching die hierop gericht is. Er zijn ook heuse stiltetrainers en cursussen om Gods rust te helpen ervaren. De vraag die hierbij in mij opkomt (en ik zal niet de enige zijn) is of het überhaupt mogelijk is om God op een snelle manier te ervaren, zodat je daarna weer verder kunt (moet) met de dagelijkse beslommingen.

Voor het lezen van de Bijbel is tijd en aandacht nodig. Je moet er voor gaan zitten en andere taken opzij zetten. Het vraagt toewijding om Gods Woord te begrijpen en daarna ook toe te passen. Veel mensen vinden dit lastig en voelen zich er ook schuldig over. Wat ook meespeelt is dat wij steeds meer gewend raken aan een snelle bevrediging. Een snelle ervaring en dan weer gauw over naar iets nieuws. Weer een nieuwe prikkel. Velen leven op deze manier, maar voelen daar wel een onvrede bij.

Met deze achtergrond is er een tegenbeweging ontstaan die oproept om de stilte te zoeken. En in die stilte God te ervaren. Halverwege de 20^e eeuw ontstond er een interesse naar spirituele vulling en werden oosterse religies populair in Nederland. De andere manier van het goddelijke ervaren, leek aan te slaan, ook onder mensen die vastliepen op (ogenschijnlijk) het "afstandelijke en stijve" van de kerk.

God ervaren?

Meer van het goddelijke ervaren? In oosterse religies heeft het goddelijke een andere betekenis dan wat je als christen zou bedoelen met God. Een christen zoekt naar het contact met de Schepper, met Jahweh en Zijn Zoon de Heere Jezus. Maar in oosterse religies wordt gezocht naar het goddelijke in ons zelf. Toch lijkt het op elkaar en lijkt het zelfs met elkaar vermengd te worden, terwijl het in wezen tegenovergesteld is aan elkaar.

Om meer van God te ervaren en Gods Woord toe te passen, werden oude manieren van Bijbel lezen door geestelijk leiders naar voren gehaald. Je moet hierbij denken aan meditatief Bijbel lezen zoals *Lectio Divina*, het contemplatief gebed of het Ignatiaans gebed. Hier komt het woord meditatie weer tevoorschijn. Meditatie zou een oplossing kunnen zijn voor de onrust in onze ziel en de zoektocht naar God. Ik kan mij goed voorstellen dat je als oververmoeide, opgebrande jonge gelovige de hoop vestigt op een belofte om God te gaan ervaren door deze vormen van meditatie. Maar komen we met deze manieren werkelijk uit bij God?

Een belangrijk figuur die het meditatief bijbel lezen in Nederland onder de aandacht bracht was Henri Nouwen. Hij was een Nederlandse katholieke priester. Zijn boeken over spiritualiteit, meditatie en gebed werden breed omarmd door verschillende kerkelijke stromingen. En worden ook vandaag nog volop gelezen en aangehaald in preken. Nouwen riep op om de oude christelijke meditatiestijl van *Lectio Divina* in onze levens te beoefenen. Dat hij ook veel bewondering had voor het hindoeïsme, is minder bekend, maar zou op zijn minst toch wat vraagtekens moeten oproepen. Ook het Ignatiaans gebed valt onder meditatiegebed. Deze vorm van gebed werd geïntroduceerd door Ignatius van Loyola (1491-1556). Hij was de stichter van de Jezuïeten en bracht hiermee de contrareformatie teweeg. Zijn invloed is nog altijd sterk aanwezig. Zijn werk *de Geestelijke Oefeningen* wordt gebruikt in katholieke kerken en (steeds populairder wordende) stilleretraines.

Bij het Ignatiaans gebed gebruik je al je zintuigen en verbeelding. Je leest een Bijbeltekst en beeld jezelf in dat jij één van de personages bent. Wat voel je? Wat zie je? Wat ruik je? Wat ervaar je? Ook kun je Bijbelteksten verbeelden door bijvoorbeeld een natte, warme deken over je schouders te leggen als symbool voor de warmte van Gods liefde. Vervolgens sta je stil bij wat dit met je doet en wat God op deze manier tegen je wil zeggen.

Bij *Lectio Divina* is het de bedoeling om een stukje Bijbeltekst te lezen en hierop te mediteren. Dat klinkt op zich niet verkeerd. Totdat je gaat ontdekken dat de manier van mediteren toch wel erg veel overeenkomsten heeft met oosterse religies. Bij *Lectio Divina* onderga je 4 stappen om Gods stem te verstaan. *Lectio*, *Meditatio*, *Oratio*, *Contemplatio*. Lezen, mediteren, bidden en contemplatie. Voorafgaand aan de eerste stap dien je stil te worden door lichamelijke oefeningen en ademhalingstechnieken. Die lichamelijke oefeningen lijken in eerste instantie gericht op ontspanning en focus. In enkele boeken die ik hierover las, kwam ik uitgebreide poses en ademhalingsmethodes tegen die een soort voorbereiding beschreven op de bovennatuurlijke ervaring met God. Dit suggereert dat de lichamelijke oefeningen niet alleen gericht zijn op ontspanning, maar nodig zijn om God te ervaren, dus je kunt het eigenlijk niet overslaan. Ook kom ik in alle boeken tegen dat je een kaars aan moet zetten als symbool van Gods aanwezigheid.

Ik geef een voorbeeld uit het boek *God ervaren, de kracht van christelijke meditatie* van Joachim Vree-man.

“Zit rechtop en sluit voor een moment je ogen. Voel hoe je ademhaalt. Voel je lichaam. Mocht er ergens spanning zitten, ga er met je aandacht naar toe zonder iets te willen veranderen, maar merk gewoon op wat het doet wanneer je er met aandacht naar kijkt. Wanneer je afgeleid wordt door gedachten of indrukken van buiten, keer dan telkens met je aandacht terug in je ademhaling. Om jezelf steeds verder te ontspannen, kun je op je inademing in jezelf zeggen: ‘ik adem in en ik kom tot rust’ op je uitademing ‘ik adem uit en ontspan’. Doe dit een tijdje en open dan je ogen om de Bijbeltekst te lezen.”

Dan start je met de *Lectio*: het lezen. Je leest een Bijbelgedeelte meerdere keren, totdat er één of twee woorden blijven hangen. Deze woorden zijn volgens de methode de woorden die via je hart door God worden aangewezen en die iets zeggen over wat je nodig hebt. De woorden spreken je aan

en dat is een stille boodschap van God. De nadruk ligt erop dat je je niet richt op wat de tekst betekent, maar je laat alleen je gevoel spreken. Vragen die tijdens deze meditatievorm centraal staan zijn: wat voel ik bij de woorden, welke herinneringen roept het op en wat wil God tegen mij zeggen. Vervolgens spreek je dat uit in gebed, de oratio. En bij de laatste stap, de contemplatie, word je stil en heb je een ultieme ervaring van God doordat alles rustig is geworden in jezelf. En dit is het doel, het hoogtepunt van de meditatie. De Bijbelteksten zijn dan een sleutel geworden om de goddelijke ervaring op gang te brengen.

Het boek van Joachim Vreeman beschrijft Lectio Divina als volgt:

“Door steeds op eenzelfde soort tekst te gaan ‘kauwen’, dring je niet alleen verder door tot de diepere betekenis, maar wordt het ook steeds persoonlijker. Op deze manier kun je ervaren dat God door de tekst tot jou spreekt. In de monastieke traditie vormt het één van de belangrijkste middelen voor het zoeken naar God. Lees een tekst en daarna laat je alles opkomen wat er in je geest op wil komen, dit kunnen vragen zijn, overwegingen, zaken die eruit springen(..) Laat alles opkomen, zonder je daar mee te identificeren. Vraag wat er aan het licht moet komen. Laat alles los van wat je eerder hebt bedacht en neem een nieuwsgierige, ontvangende en open houding aan. Je maakt aanspraak op een dieper weten, je laat deze kennis aan het woord. De verkregen inspiratie kun je vervolgens opschrijven. Het maakt aanspraak op iets wat voorbij je verstand gaat.”

Christelijke meditatie versus Oosterse meditatie.

Door beoefenaars van meditatie wordt gezegd dat zelfs de Heere Jezus Zich terugtrok om stil te worden en te mediteren. En dat Hij in Zichzelf God vond en dat wij als creaties van God ook naar

binnen kunnen kijken en iets van het goddelijke sprankje kunnen vinden. Maar is dit wel zo? Trok de Heere Jezus zich terug om via transcendente meditatie contact te leggen met de Vader? Dit is een verwerpelijke gedachte. Hoe de Heere Jezus sprak met zijn Vader lezen we in Johannes 17.

Transcendente meditatie

Transcendente meditatie (TM) is een methode die werd ontwikkeld door Maharishi Mahesh Yogi in de jaren vijftig. Het is een techniek die gericht is op het bereiken van een diepere staat van bewustzijn door middel van het herhalen van een mantra. Dit is een specifiek woord en dient als middel om de geest te centreren en afleidende gedachten te overstijgen. Het doel is een “zuiver bewustzijn” te ervaren, een staat waarin de geest volledig in rust verkeert. Deze mentale ontspanning zou het mogelijk maken om een diepere vorm van innerlijke vrede te ervaren, die verder gaat dan het oppervlakkige niveau van gedachten en emoties.

In werkelijkheid is Oosterse meditatie en de Bijbelse meditatie tegengesteld aan elkaar. Bijbels ‘mediteren’ heeft 3 kenmerken: het overpeinzen van ‘Gods werk’ (psalm 77:12), van ‘Gods Woord’ (psalm 119:11) en de ‘Persoon van God’ (psalm 63:5,6). Verstand en gevoel zijn beiden betrokken in het overdenken of mediteren. Het doel van Bijbelse meditatie is om onze gedachten en levenspatronen te vervangen door Gods gedachten. Of zoals Romeinen 12:2 zegt:

“...maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds.”

Zo’n verandering van je gemoed gebeurt niet op mystieke wijze. Nee, het houdt in dat we in de eerste plaats ons verdiepen in wat het Bijbelgedeelte betekent. Wanneer je het begrijpt en ook de context begrijpt, ga je erover nadenken en Gods Geest overtuigt je waarin je dit Bijbelgedeelte kunt toe-

passen in je leven. Bijvoorbeeld wanneer bekering nodig is van een verkeerde weg. Vervolgens zullen we meer en meer gaan lijken op het karakter van de Heere Jezus. Psalm 119: 9-11 geeft ook heel mooi weer hoe Bijbelse meditatie behoort te zijn.

“Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw woord. Ik zoek U met mijn gehele hart, laat mij van Uw geboden niet afdwalen. Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou.”

Psalm 119:9-11

Onbewust of de begeerlijkheden van het hart?

De oosterse manier van mediteren heeft een totaal ander doel dan de Bijbelse manier. Het komt niet eens in de buurt. Het is niet de bedoeling om je denken te vernieuwen, maar om je onderbewustzijn te openbaren. Je verstand wordt tijdens het mediteren als het ware uitgezet, zodat je onderbewustzijn/onbewuste het kan overnemen. Geen bewuste gedachten, geen Bijbelkennis. De term ‘onbewust’ werd geïntroduceerd door Freud om aan te geven dat ons doen en laten bepaald wordt door dieperliggende gevoelens, verlangens en driften. Als deze naar de oppervlakte komen en we hier goed naar luisteren, kom je tot je ware ik. De Bijbel spreekt niet over het onbewuste, maar wel over ons vlees en dat hier inderdaad ‘bewegingen en begeerlijkheden’ in aanwezig zijn, maar dat we hier zeker niet naar moeten luisteren. Galaten 5 en 6 geven heel goed weer hoe wij om moeten gaan met ons vlees. Ook Hebréeën 4:12 beschrijft hoe Gods Woord diep snijdt in de overleggingen van ons hart en dat wij de Hogepriester nodig hebben in deze zwakheden= zonden.

Bijbelse meditatie zorgt ervoor dat je door Gods Woord te bestuderen vanuit Gods oogpunt gaat ontdekken wat zonde is en dat je in gehoorzaamheid aan Hem je leven anders wilt leiden. Onder Zijn heerschappij en niet wandelend door het vlees. Oosterse meditatie gaat ervan uit dat iedereen het goddelijke in zich heeft, maar dat het er alleen nog maar uit hoeft te komen door de ruis van gedachten weg te nemen. Een deugdzaam leven, maar dan zonder bekering en gehoorzaamheid aan God. Dit is precies wat er gebeurt tijdens Lectio Divina, zoals het beschreven wordt in de boeken van tegenwoordig. “Terwijl je de woorden binnen laat komen, probeer je de waarheid te voelen en te ervaren.” (samen luisteren in de stilte, Jos Douma, Anselm Grün)

Wanneer iemand tijdens een ‘christelijke meditatie’ in de stilte komt waarbij geen gedachten meer zijn en ook geen verbeelding, is het onderscheidingsvermogen weg en ervaart iemand een eenheid met de wereld om zich heen. In het boek van Joachim Vreeman dat ik eerder aanhaalde, beschrijft hij deze meditatieve staat van zijn het: ‘ik ben’. Hij kiest bewust voor deze woorden, omdat God Zichzelf kenbaar maakt met deze woorden in Exodus 3. Wij zouden dan dus ook het “ik ben” in onszelf vinden. Dat is pantheïsme.

Bijbelse meditatie is erop gericht om God de Schepper te aanbidden, Oosterse meditatie is erop gericht om één te worden met de Ene, het Alles, de Voorziener of de Ik Ben. Maar dit is niet de God van de Bijbel.

Pantheïsme

Pantheïsme is een filosofische en religieuze opvatting die stelt dat God en het universum identiek zijn. Volgens het pantheïsme is alles wat bestaat, van de natuur tot het hele universum, een manifestatie van het goddelijke. In plaats van God als een aparte, persoonlijke entiteit te zien die losstaat van de wereld, wordt God gezien als inherent aanwezig in alles wat bestaat.

Bijbelse meditatie

1. De focus ligt op de Heere God, Zijn Woord, Zijn werken en Zijn persoon
2. Met je volle verstand, maar daarnaast ook ruimte voor emoties
3. Doel: je denken vernieuwen, herkennen van zonde
4. Bekering en meer op Christus gaan lijken

Oosterse meditatie

1. Focus op jezelf. De innerlijke reis naar het goddelijke zelf
2. Verstand op nul, gedachtestroom uit
3. Doel: het psychisch bewustzijn verhogen, hier boodschappen in vinden
4. Zelf perfectie, het beste uit jezelf halen, geen besef van zonde want vanbinnen zijn we een sprankje van het goddelijke.

Aan de hand van dit schema kun je de conclusie trekken dat christelijke meditatie zoals deze tegenwoordig wordt gepresenteerd in grote mate vermengd is met oosterse invloeden. Het is dus niet meer neutraal. Voor de oververmoeide christen die op zoek is naar geestelijke rust: zoek die rust in Gods Woord. En niet in allerlei meditatieoefeningen of boodschappen uit het onderbewust-

zijn. Dit brengt je naar een valse rust en legt de focus op jezelf en het vlees. Er is bij de Heere God absoluut ruimte voor emoties, voor het hart, maar in combinatie met je verstand.

Aan het begin van dit artikel stelde ik de vraag of het mogelijk is om God op een snelle manier te ervaren, zodat je daarna weer verder kan met de dagelijkse beslommingen. Ja, ik denk dat het zeker kan door de dag samen met Hem te beginnen. Alles in Zijn Handen te leggen en zonde te belijden. Daarvoor hoef je niet allerlei oefeningen te doen en je gedachtestroom stop te zetten. Leg al die gedachten maar aan Hem voor. Rust maar op Hem, die in alles verzocht is geweest, doch zonder te zondigen. Hij die zonder zonde was, woont in ons. Hij heeft het volbracht. Zoek Hem en je zult Hem vinden. Het verstaan van Gods grote plan met de mens is ons fundament.

In Efeze 1:4-12 geeft God aan wat Zijn doel is met ons. Wanneer je elke dag met Hem wandelt, ervaar je Hem doordat je Zijn woorden gelooft en zicht krijgt op Zijn bedoeling. De dagelijkse beslommingen komen dan ook in het licht te staan van de eeuwigheid. En dat geeft rust.

Elisabeth Stam- Stegeman

4. omdat Hij ons vóór de grondlegging van de wereld in Hem uitverkoren heeft, opdat wij heilig en smetteloos voor Hem zouden zijn in de liefde.

5. Hij heeft ons voorbestemd om als Zijn kinderen aangenomen te worden, door Jezus Christus, in Zichzelf, overeenkomstig het welbehagen van Zijn wil,

6. tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde.

7. In Hem hebben wij de verlossing, door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de overtredingen, overeenkomstig de rijkdom van Zijn genade,

8. die Hij ons overvloedig geschonken heeft, in alle wijsheid en bedachtzaamheid,

9. toen Hij ons, overeenkomstig Zijn welbehagen, dat Hij in Zichzelf voorgenomen had, het geheimenis van Zijn wil bekendmaakte,

10. om in de bedeling van de volheid van de tijden alles weer in Christus bijeen te brengen, zowel wat in de hemel als wat op de aarde is.

11. In Hem zijn wij ook een erfdeel geworden, wij, die daartoe voorbestemd waren, naar het voornemen van Hem Die alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil,

12. opdat wij tot lof van Zijn heerlijkheid zouden zijn, wij, die al eerder onze hoop op Christus gevestigd hadden.

Efeze 1:4-12

Bijbellezen in het gezin

Een relevant artikel over Bijbellezen in het gezin is te vinden op de website van Bijbel en Onderwijs.

Het gezin is de belangrijkste plaats waar we leren. Wat we daar leren blijft ons ons hele leven bij. Je zult nauwelijks iemand vinden die niet tenminste één bepalende gebeurtenis uit zijn jonge jaren zal kunnen opnoemen. Daarom is het voor elk christelijk gezin ontzettend belangrijk om elke dag samen de Bijbel te lezen en te bidden.

Dit artikel gaat in waarom we als gezin samen de Bijbel moeten lezen en geeft een aantal raadgevingen hierover.

www.bijbelonderwijs.nl/bijbel-en-onderwijs/bijbellezen-in-het-gezin

Therapeutic Touch onschuldige aanraking of doorgeven van spirituele energie?

Introductie

Een artikel over Therapeutic Touch terwijl u er misschien nog nooit van gehoord hebt! Of is dat precies de reden dat aandacht voor dit onderwerp van belang is. Ook als deze term u niet zoveel zegt, is het mogelijk dat u of een dierbare hiermee te maken krijgt. Zelf wist ik er ook weinig van totdat iemand me erop wees met de vraag hoe een Christen hiermee om moet gaan. Toen ik me er verder in ging verdiepen, zag ik dat deze ogenschijnlijk onschuldige methode, wel degelijk gevaarlijk kan zijn. De intentie is goed bedoeld. Deze methode wordt gepresenteerd als extra ondersteuning voor het zelfhelende vermogen of voor andere positieve effecten zoals tot rust kunnen komen. Vaak wordt dit aangeboden aan ouderen (zowel in een verzorgingshuis als in een thuiszorg-situatie), of gehandicapten in een zorginstelling. Vooral dus kwetsbaren die hiermee in aanraking komen. Op het eerste gezicht niets alarmerends, maar als we kijken naar waar deze therapie vandaan komt en welk gedachtengoed erachter ligt, dan is het misschien toch niet zo onschuldig.

Therapeutic Touch

Therapeutic Touch (TT) is een interventie die valt onder de complementaire (of aanvullende) zorg en wordt zo vaak door verpleegkundig personeel aangeboden. Echter het is een zogeheten 'energetische behandeling.' Eigenlijk zou je dit normaal gesproken vooral verwachten in de alternatieve zorg. Dat deze behandeling onder de complementaire zorg valt, zorgt voor een vals gevoel van veiligheid omdat je kan denken dat het vast niet zo'n zweverige behandeling zal zijn, terwijl het dat dus juist wel is. Ik zal eerst nader ingaan op wat complementaire zorg is en welke behandelingen daaronder vallen. Daarna ga ik kort in op energetische behandelingen, maar dat is eigenlijk een heel artikel op zichzelf! (Zie artikel elders in het blad.) Daarna ga ik dieper in op de oorsprong van Therapeutic Touch (TT) en op de stappen van zo'n behandeling. Zo kunnen we dan een weloverwogen afweging maken of we als Christen ons of onze dierbaren aan zo'n behandeling willen blootstellen.

Complementaire Zorg

Al jaren hebben we in de zorg te maken met onvoldoende tijd en aandacht die er beschikbaar is voor de patiënt/cliënt. Dan is het fijn om te horen dat er nu naast de reguliere therapie wel tijd is om een

patiënt of cliënt wat extra zorg te kunnen geven? Hadden we allemaal maar wat meer aandacht voor elkaar! Iedereen heeft toch wel eens een luisterend oor nodig, of een schouder om op uit te huielen? Of gewoon menselijk contact van een arm of je heen? In de tijd van corona hebben we gemerkt dat het niet hebben van menselijk contact leidde tot een nieuw woord: huidhonger. Mensen hebben het contact met elkaar nodig.

De Beroepsvereniging V&VN (Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland) zegt op hun website dat de veranderde zorgbehoefte er de laatste decennia voor gezorgd heeft dat er een vraag is ontstaan naar uitbreiding van de reguliere zorg. Op de website staat:

"Complementaire zorg voorziet in deze behoefte, waardoor holistische zorg ontstaat."

Dit betreft dus geen uitbreiding van de reguliere zorg maar invoering van een totaal ander type zorg! Vanaf hier is het dus oppassen, want het gaat niet meer alleen om wat extra aandacht, maar er wordt een hele grote sprong gemaakt door dit te typeren als niet alleen zorg voor de gehele mens, maar als holistische zorg. Dit is belangrijk omdat het holistische mensbeeld de mens ziet als een geheel waar lichamelijke, psychische, energeti-

sche en spirituele facetten met elkaar zijn verbonden en elkaar beïnvloeden. Let op dat het hierbij ook gaat om het energetische aspect. Hier staat dus de aanname dat de mens een energetisch lichaam zou hebben. Een belangrijke inspiratiebron voor complementaire zorg zijn de natuurgeneeswijzen. Hierin speelt het energetisch denken vanuit de oosterse geneeswijzen een belangrijke rol, zoals we verderop zullen zien.

Complementaire zorginterventie

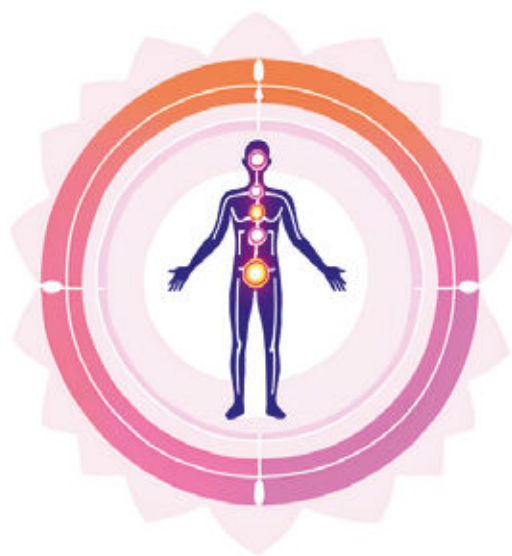
De grondlegger van complementaire zorg, Astrid Noorden, geeft de volgende definitie. Complementaire zorginterventies zijn die verpleegkundige interventies binnen het verpleegkundig proces en de verpleegkundige praktijk, die toegepast worden op basis van natuurlijke therapieën om het zelfhelend vermogen van de patiënt te ondersteunen, stimuleren of activeren en waarbij de zorg betrekking heeft op de mentale, emotionele, lichamelijke, spirituele en sociale behoeften van de patiënt, zodat deze een staat van welbevinden kan (her)winnen.

Het Van Praag Instituut presenteert zichzelf als het kennisinstituut voor complementaire zorg. Volgens hun website gaat het bij complementaire zorg, "niet om genezen of behandelen maar om zorg en ondersteuning. Het is een aanvulling op de standaardzorg."

Van Praag deelt de complementaire zorg als volgt in:

- **traditionele medische systemen**, zoals de traditionele Chinese geneeskunde en de natuurgeneeskunde, maar ook Ayurvedische geneeskunde, antroposofische zorg en homeopathie.
- **vier categorieën interventies**, geworteld in de verschillende traditionele medische systemen, en ingedeeld naar de manier van werken:
 1. biologische interventies: gebruik van natuurlijke middelen zoals etherische oliën, kruiden, voeding
 2. energetische interventies: gericht op herstel van de energiebalans zoals therapeutisch touch, reiki, qigong, tai chi, healing touch
 3. mind-body interventies: de invloed van gedachten en emoties op het lichaam zoals mindfulness, yoga, hypnose, visualisatie oefeningen
 4. lichaamsgerichte interventies: aanraking en lichte manipulatie van het lichaam om ontspanning en lichamelijke balans te bevorderen.

Deze indeling laat al duidelijk zien dat diverse oosterse geneeswijzen en natuurgeneeswijzen de kern vormen voor het grootste deel van de complementaire zorg. Er valt genoeg te bespreken over het grootste deel van deze lijst, maar dat gaat voor dit artikel te ver. We zien dat Therapeutic Touch als energetische interventie in dezelfde groep valt van oosterse behandelingen als reiki, qigong en tai chi. Dat op zichzelf is al een alarmbel. Zeker als we begrijpen wat het gedachtengoed is van energetische geneeskunde.

Energetische geneeskunde

De classificatie van Therapeutic Touch als energetische behandeling betekent dat het uitgangspunt voor deze behandeling is dat de mens naast een fysiek lichaam ook een energetisch lichaam zou hebben. Dit energetisch lichaam bestaat uit aura's, shakra's en meridianen. Als de energiebalans verstoord is door blokkades, dan is er sprake van ziekte en klachten. Energetische behandelingen richten zich op het opheffen van blokkades en daarmee het herstellen van de energiebalans. Maar deze energetische interventies gaan uit van een ander mensbeeld dan de Bijbel. Volgens de Bijbel is de mens geschapen als lichaam, ziel en geest. Het oosterse of holistische mensbeeld ziet de mens niet als drie onderdelen maar als vier onderdelen: als lichaam, ziel, energie en spiritueel. In een energetische behandeling is er dus sprake van een behandeling op een energetisch lichaam dat volgens het Bijbelse mensbeeld niet eens bestaat!

Therapeutic Touch

Dan kijken we nu waar deze therapie vandaan komt en hoe een gemiddelde sessie eruit ziet. Ook hier kunnen we uit opmaken dat de achtergrond en de behandeling heel wat vraagtekens zou moeten oproepen voor een Christen.

De grondleggers van Therapeutic Touch zijn Dora Kunz (1904-1999) en Delores Krieger (1921-2019). Kunz, zelf een medisch helderziende, was ervan overtuigd dat het vermogen om te genezen, ontwikkeld kon worden. Dit betekent dus dat het ook onderwezen kan worden aan iedereen die mededogen heeft en een verlangen om te helpen. Kunz baseerde haar 'genezing door aanraking' (therapeutic touch) op het hindoeïstische idee van universele energie en dat deze overgedragen kon worden en zo een helend effect kon hebben. Krieger, een docent in verpleegkunde, was via de theosofie in aanraking gekomen met Kunz. Kunz werd de mentor van Krieger en leerde aan Krieger deze therapie. Krieger kon zo als docent aan New York University deze healing workshops aan haar studenten verpleegkunde onderwijzen.

Volgens de definitie van de internationale vereniging van Therapeutic Touch is het een holistische, evidence-based praktijk die "het opzettelijke en medelevende gebruik van universele energie omvat om evenwicht en welzijn te bevorderen". De methode werd in 1972 ontwikkeld en wordt sinds 1993 in Nederland en België onderwezen. De erkenning als verpleegkundige interventie heeft er voor gezorgd dat het al lange tijd wordt onderwezen aan verpleegkundigen, die het als extra middel kunnen inzetten.

Het Proces van Therapeutic Touch

Zoals we al zagen is Therapeutic Touch gebaseerd op het idee dat elke mens energie is met een energieveld in en om zich heen. Bij gezondheid stroomt de energie door het lichaam en is er sprake van evenwicht. Ziekte is echter een toestand van een onbalans in de energie. Het energieveld bevindt zich ook buiten het lichaam, dus boven de huid zodat een therapeut de energie kan voelen met de handen als sensoren zonder zelfs het lichaam aan te raken.

Een sessie bestaat uit de volgende 5 stappen:

- **Centreren** – het lichaam, de geest, de emotie worden in een rustige staat gebracht. Centreren is het gebruik van adem, inbeelding, meditatie en/of visualisaties waardoor je jezelf opent om verbinding te maken met je innerlijke kern van heelheid en stilte.
- **Beoordelen** – De therapeut houdt de handen op een afstand van ongeveer 10 centimeter van het lichaam en beweegt de handen op een ritmische, symmetrische manier van het hoofd naar de voeten. De therapeut voelt signalen als warmte, koelte, statische elektriciteit, blokkering, trekken, tintelingen.
- **Interventie** – In deze fase worden de blokkades opgeruimd. Met een symmetrische handbeweging van het midden van het lichaam wordt de energiestroom weer op gang gebracht.
- **(Her)balanceren** – De energie wordt geprojecteerd op het levende veld, en hiermee wordt geholpen de schade in het systeem te herstellen. De behandeling richt zich op de gebieden die aandacht nodig lijken te hebben en zo kan er energie worden overgedragen waar er een tekort is.
- **Afronding** – Tijdens de behandeling wordt continu een beoordeling gemaakt om te bepalen of er sprake is van een evenwicht. De therapeut voelt dus aan of er balans is gekomen en of de behandeling kan worden beëindigd.

Bespreking

In Nederland wordt de training voor Therapeutic Touch exclusief aangeboden door het Van Praag Instituut. Een instituut dat onderzoek doet naar paranormale verschijnselen en onderwijs en advies geeft op dit terrein. Uit de indeling van de complementaire zorg, is al duidelijk te zien hoeveel invloed de alternatieve geneeswijzen hierin hebben. En in de achtergrond van de grondleggers van deze behandeling, zien we de oosterse en occulte invloeden.

De doelgroep van het Van Praag Instituut is vooral zorgmedewerkers: de verpleging, maar ook gehandicaptenzorg. Ook voor mantelzorgers is het simpel om deze cursus te volgen en gezien het lage tarief ook aantrekkelijk. Dit betekent dat iemand die deze cursus heeft gedaan, zomaar een doorgeefluik kan worden voor de energie uit het universum. En door de eerste stap, het centreren, stelt ook de cliënt zich open voor de energie uit het universum.

Conclusie

Ik wilde in dit artikel de oorsprong en bron bekijken van de methode Therapeutic Touch (TT). Van deze methode wordt gezegd dat het kan worden ingezet voor ontspanning, vermindering van pijn en/of pijnbeleving en vermindering van onrust. Andere toepassingen zijn dat het goed is voor de verbetering van slapen, bevordering van wondgenezing en zelfs vermindering van jeuk. Desondanks geneest men hier niet door. Ondanks de naam "Therapeutic Touch," is deze aanraking (en de therapeut raakt je eigenlijk ook niet aan), niet therapeutisch bedoeld in de zin dat je er lichamelijk beter van wordt. **Het is vooral bedoeld om je er beter door te voelen.**

Mijn conclusie is dat we onze medemens beter kunnen bemoedigen met de spreekwoordelijke arm of schouder. We kunnen elkaar bemoedigen met een diepgaand (geestelijk) gesprek. Maar een energetisch lichaam hebben we volgens de Bijbel niet. De Amerikaanse uitdrukking: "If it ain't broke, don't fix it" betekent dat als iets prima werkt, dan is het niet nodig om het te repareren. In het geval van energetische geneeskunde: als je geen energetisch lichaam hebt, dan is het ook niet nodig om het met een behandeling te herstellen! We kunnen dus als Christen niet verwachten dat we op deze manier welbevinden kunnen zoeken. Als we dat wel doen, dan raken we in contact met een andere wereld, en dat is iets waar God ons tegen waarschuwt om het niet te doen.

De vrede die deze energetische methodes geven, is niet de vrede die Jezus geeft.

*"Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u;
niet gelijkerwijs de wereld hem geeft,
geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd
en zij niet versaagd.*

Johannes 14:27

Irene Matzken

- www.venvn.nl/afdelingen/complementaire-zorg/over-ons/wat-is-complementaire-zorg
- www.mediumcare.venvn.nl/media/bocphsah/astrid-noordennabijheid-is-de-menselijke-kant-van-de-zorg.pdf
- www.vanpraaginstituut.nl/?page_id=129
- www.therapeutictouch.org/about-us/how-did-the-therapeutic-touch-begin/the-process-of-therapeutic-touch
- www.zoeklicht.nl/artikelen/therapeutic-touch-een-aanwinst-voor-verpleegkundigen-12372

Genezen of helen?

Heeft de mens een energetisch lichaam?

Introductie

Volgens de New Age of het occulte denken heeft de mens naast een gewoon fysiek lichaam (wat je kan zien en voelen) ook een energetisch lichaam, bestaande uit onzichtbare energie. Er zijn veel therapieën die uitgaan van dit energetisch lichaam. Bij ziekte of problemen waar geen oplossing voor wordt gevonden, zoekt men steeds vaker naar een oorzaak in dit veronderstelde energetische lichaam van de mens. Dan komt er een advies in de trant van dat de blokkades moeten worden opgelost zodat de energie weer vrij kan stromen. Of dat we onze (energie) balans moeten herstellen. Bij zo'n advies is het goed om je af te vragen op welk mensbeeld zo'n behandeling gebaseerd is. Daarom bekijken we in dit artikel wat nou precies dat energetische lichaam is en vooral dat dit gedachtengoed niet overeenkomt met wat de Bijbel leert over de mens.

Voorbeelden van energetische therapie.

- **Reiki** is één van de bekendste energetische methodes. Het is een Japanse helingsmethode waarmee de levensenergie kan worden doorgegeven. Reiki kan je niet zomaar geven, de therapeut moet worden ingewijd in deze occulte methodiek.

Zie bijvoorbeeld: www.nederlofcentrum.nl

- **Therapeutic touch** is een verpleegkundige interventie, die tot doel heeft het comfort en welbevinden van de patiënt te bevorderen door het energieveld meer in evenwicht te brengen. www.therapeutictouch.org
- **Access Bars®** is een methode die 32 verschillende punten op het hoofd aanraakt, om aldaar de energiebanen in beweging te brengen, blokkades op te heffen en rust en ruimte in het hoofd te creëren. www.accessconsciousness.com
- **Soul-Body Fusion®** belooft dat je leert om meer in contact te komen met jezelf en met je ziel. Hiermee zou je het ontbrekende stuk voor healing kunnen vinden. Jonette Crowley channelde voor deze techniek de geesten MARK en White Eagle. De kennis voor deze therapie komt dus echt uit een andere wereld! www.centerforcreativeconsciousness.com

- **Ankh therapie** gebruikt een kosmisch instrument om mensen terug in de heelheid te brengen. Gemaakt van metaal om energie en trillingen te geleiden en helend te werken op fysiek, mentaal, emotioneel en spiritueel niveau. www.ankh-nederland.nl
- **NEI Therapie** (neuro emotionele integratie) is een methode om emotionele problemen, lichamelijke klachten, onverwerkte incidenten en trauma's op te lossen. NEI gaat ervan uit dat vrijwel elke ziekte, pijn of klacht een emotionele oorsprong heeft. Dit wordt via het onderbewustzijn opgespoord door de energetische trillingen te meten. www.vvnt.nl

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de overdaad aan energetische therapieën die beschikbaar zijn. Ik heb er hier een aantal laten zien om de grote diversiteit te laten zien. De steeds terugkerende claim is dat vrijwel elke ziekte of klacht een energetische oorzaak heeft en zijn oplossing vindt in het doorgeven van energie of het losmaken van de energiebanen. Soms worden die claims iets getemperd door te zeggen dat als er echt een medisch probleem is, men toch ook nog wel een arts moet zoeken.

Energetische behandelingen

Energetische behandelingen gaan uit van de gedachte dat de mens naast een fysiek lichaam ook een energetisch lichaam heeft. Het energetisch lichaam, ook wel het subtiel lichaam of etherisch lichaam genoemd, bestaat uit aura's, chakra's en meridianen. Een aura is een energieveld om het

lichaam heen. Een chakra is een energieknooppunt in het lichaam. De meridianen zijn de banen waardoor de energie stroomt. De energie waar het hier over gaat is de vitale levenskracht die door ons heen stroomt, bekend als prana, chi of levensenergie. Ook wordt het wel de energie

van het universum genoemd. Wanneer onze energie in harmonie is, **ervaren we een gevoel** van welzijn op fysiek, emotioneel en mentaal niveau. Om in balans te zijn moeten de chakra's open staan, want dan kan de energie goed doorstromen. Als de energiebalans verstoord is door blokkades, dan is er sprake van ziekte en klachten. Een verstoorde energiebalans zou dus hersteld kunnen worden door deze blokkades weg te halen. En dat is precies wat een energetische behandeling of healing wil doen; het doet een beroep op het zelfhelende vermogen van dit (onzichtbare) energetische lichaam.

Sessies van energetische healings vinden hun oorsprong in traditionele Oosterse geneeswijzen en religies. Er wordt gedacht dat deze healings helpen om blokkades te verwijderen en de natuurlijke balans te herstellen. Het gaat nogmaals om een balans van de onzichtbare energiestroom door het lichaam die past bij het oosterse mensbeeld, niet de energie die je krijgt door een gezonde maaltijd of een nacht goed slapen. Herstel bij dit soort sessies vindt plaats door een overdracht van helende energie. Soms is de uitvoerder de bron van de energie, en soms alleen de doorgever van de levensenergie of de energie van het universum. Het doel is het stimuleren van het zelfhelend vermogen van het energetische lichaam. Hierbij is een mens dus de ontvanger van energie uit het universum, waarvan wel gezegd kan worden dat

die uit God komt, maar is dit ook werkelijk zo? En, past deze visie van de mens als iemand met een fysiek zowel als energetisch lichaam wel in het Bijbelse mensbeeld?

Een ander mensbeeld

Volgens de Bijbel is de mens geschapen als lichaam, ziel en geest. Het gaat hier om drie onderdelen, waarvan de geest dood is door de zondeval. De geest wordt levend door de wedergeboorte door het offer van Christus voor onze zonde te aanvaarden. Het oosterse of holistische mensbeeld ziet de mens als fysiek lichaam, ziel, energie-lichaam en spiritueel lichaam. Er is dus een extra onderdeel dan bij het Bijbelse mensbeeld. Dit oosterse mensbeeld heeft inmiddels allang zijn weg gevonden naar het westerse denken en vaak realiseren we ons niet eens meer hoe makkelijk we dit beeld overnemen. Vooral in de nieuwe spiritualiteit, of New Age, wordt veelvuldig gesproken over dit energetische lichaam en alle energetische blokkades die de mens zouden verhinderen om in balans te zijn.

Daarnaast is er een groot verschil tussen het geestelijke lichaam van de Bijbelse mens en het spirituele lichaam van het oosterse denken. Volgens de Bijbel is de menselijke geest gestorven als gevolg van de zonde en alleen door de wedergeboorte kan de geest worden herboren, door het verlossende bloed van Christus. Door de wedergeboorte wordt de connectie met God hersteld. Het spirituele lichaam van de holistische mens kent geen zonde. Wel wordt het gezien als een connectie met het bovennatuurlijke. Met welke spirituele wezens in het bovennatuurlijke de connectie dan precies plaatsvindt, dat is dan nog maar de vraag.

Tegenwoordig horen we steeds vaker dat er holistisch naar de mens moet worden gekeken. Dat is een logische benadering als het betekent dat we naar de samenhang van het geheel kijken. Maar dan is het wel van belang om te weten naar welk mensbeeld dit verwijst. De term holistisch verwijst steeds vaker naar het oosterse mensbeeld van lichaam, ziel, energie en spiritueel en steeds minder naar het Bijbelse mensbeeld van lichaam, ziel en geest. Als er gesproken wordt over een holistische therapie is het dus zeker nodig om te bedenken naar welk mensbeeld dit verwijst. Het is belangrijk om te bedenken of er rekening wordt gehouden met dit extra onderdeel, want veelal is er sprake van een therapie op het gebied van een energetisch lichaam. En dit energetische lichaam heeft de mens volgens de Bijbel niet.

Genezen of healen

Een energetische behandeling is er één waar je over het algemeen lichamelijk niet beter van wordt. Vaak is dat ook helemaal niet de bedoeling, ook al worden er vele lichamelijke toepassingen genoemd. Nee, een energetische behandeling is **bedoeld om je er beter door te voelen.**

De termen healen (helen) en genezen worden regelmatig door elkaar gehaald. Op Nederlandse websites over deze behandelingen staat vaak wel healen, maar zodra het vertaald is uit het Engels wordt ook de term genezen gebruikt. Dit is niet correct. Healing is vooral bedoeld voor de energetische behandeling en verwijst ook naar het holistische mensbeeld om het geheel aan balans te herstellen. Een genezer is iemand die iets doet voor een patiënt dat zorgt voor genezing, bv een operatie of een medicijn toedienen. Genezen is gericht op het elimineren van de oorzaak van een ziekte of aandoening. Een healer zorgt niet voor genezing, maar is eigenlijk vooral een doorgeefluik van universele energie zodat de ontvanger zich beter voelt.

De cursus *Energetisch Geneeskunde* van de Academy voor Energy Medicine zegt dat zij “een blik in de verborgen kant van het universum” geeft. Energetische Geneeskunde is zelfs nog iets breder dan de energetische behandelingen die we in dit artikel hebben belicht. Volgens de website vallen ook homeopathie en acupunctuur onder de energetische geneeswijzen. Ook deze behandelingen houden rekening met het in balans brengen van energie en dus met een energetisch lichaam! We hebben gekeken naar slechts een klein aantal van de vele energetische behandelingen. Wat elke keer weer duidelijk wordt is dat men uitgaat van de gedachte dat de mens een energetisch lichaam heeft, terwijl dit haaks staat op het mensbeeld van de Bijbel. Dat betekent dat deze behandelingen in een andere dimensie plaatsvinden. Daarom zijn het dus occulte therapieën waar we als Christen

ver van moeten blijven. Als we dus te horen krijgen dat we iets moeten doen om onze geblokkeerde energiebanen weer vrij te maken, wees je er dan van bewust waar deze behandeling vandaan komt en dat daar een totaal ander mensbeeld achter schuil gaat.

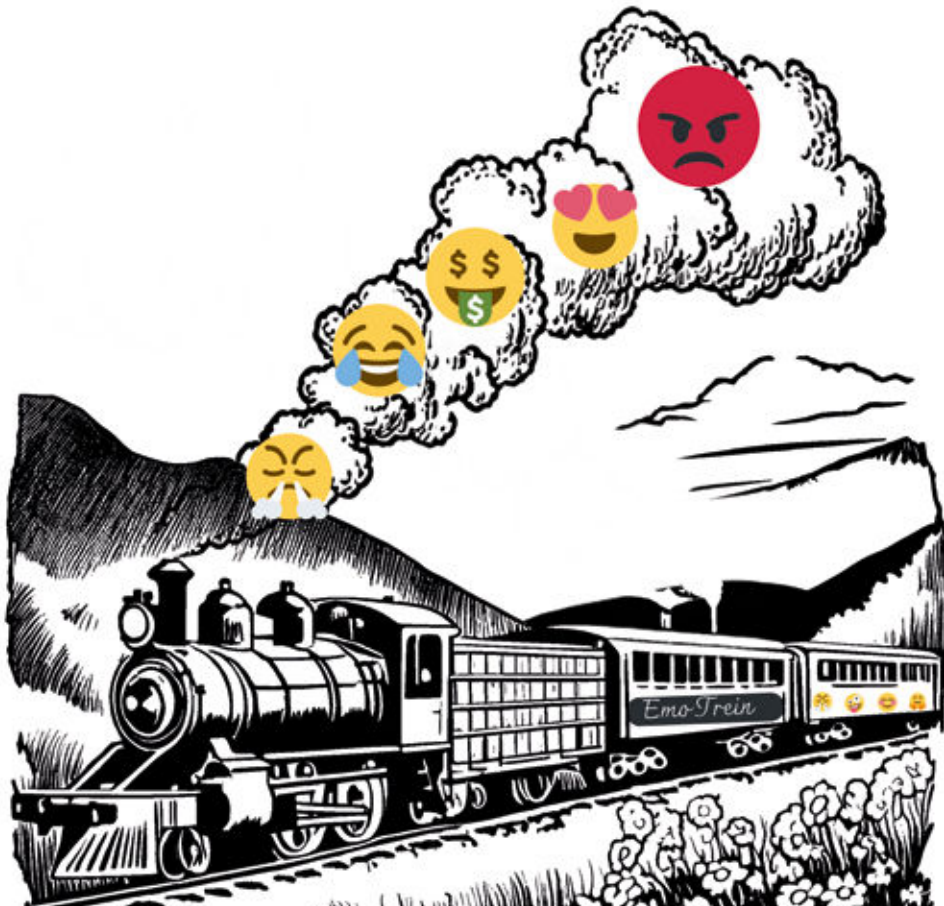
Ter afsluiting

Er zijn ook therapieën waar een bepaald object of een geur of kleur wordt gebruikt. Dingen die op zichzelf niet fout zijn, maar zodra ze worden ingezet voor een energetische behandeling wel fout worden gebruikt. We kunnen denken aan geuren in de aromatherapie, of de trillingen in kleurentherapie of edelsteentherapie. Er is niets fout aan de geur van lavendel; het is juist heerlijk om te drogen voor bv de linnenkast. Maar zodra de geuren uitgezocht worden voor de trillingen in de energie en om daar een balans mee te herstellen, dan is het een energetische therapie. Zo is het helaas ook met edelstenen. Door God zijn edelstenen schitterend gemaakt en mooi om van te genieten. Maar het wordt ook gebruikt voor het energetisch helen van iemand op psychisch, lichamelijk, emotioneel of spiritueel vlak. Dan wordt de edelsteen een doorgeefluik van de levensenergie. Hier zal dus een ieder alert moeten zijn, want we zien dat het vaak zweverig wordt, maar niet altijd hoeft te worden afgewezen. Door dit artikel hoop ik u te hebben geholpen zodat u een weloverwogen keuze kunt maken.

Waar het uiteindelijk op neerkomt is de vraag of een Christen moet putten uit deze bron van energie of dat we moeten luisteren naar Jezus: Want Jezus zegt dat Hij de bron is van levend water (Joh 4:14). We hoeven dus niet naar een spirituele energiebron te zoeken! De onrust van de mens wordt juist niet opgelost door telkens weer onze energie ergens anders uit te moeten halen of telkens weer blokkades te moeten verwijderen. De onrustige dorst wordt alleen gelest door Christus. Door het offer voor onze zonden te aanvaarden, dan alleen krijgen wij te drinken van het levende water en zullen we nooit meer dorst hebben.

Irene Matzken

- www.energymedicine.eu/cursus-energetische-geneeskunde
- www.eceg.info/energetische-geneeskunde

De 'emo-trein' dendert door

In het boek Maleachi wordt het uit de ballingschap teruggekeerde volk Israël verweten afgeweken te zijn van de HEERE. Hoofdverantwoordelijken hiervoor waren de priesters. Tegen hen zegt de HEERE:

U echter, u bent afgeweken van de weg: velen hebt u door uw onderwijs in de wet doen struikelen. Mal. 2:8a

Waar de opdracht voor de priesters was het volk te leren wat heilig en onheilig is en wat rein en onrein is (zie Ez. 44:23), waren ze bezig met hun eigen invulling, de gedachten van mensen in plaats van die van God. Zo is er vandaag een vloedgolf aan onderwijs van de hedendaagse 'priesters'; de voorgangers, theologen, oudsten en predikers in de kerken en gemeenten die niet voldoet aan wat de Heer Jezus noemt 'mijn geboden' (Joh. 14:15,21) en wat Paulus 'de bevelen' door de Heer Jezus noemt (1 Thes. 4:2). Men zoekt leraars die het gehoor strelen (2 Tim. 4:3).

In onze tijd is één van de grootste gevaren in deze de invoering van de ervaring, het gevoel, de emoties. Dit past precies helemaal in onze tijdgeest waar veel draait om het gevoel. Popliederen, films, series, tv-programma's, tijdschriften, we zien daar de nadruk op gevoel en emotie. 'Wat doet het met je?' of 'wat voel je hierbij?' zijn bijvoorbeeld vragen die vaak worden gesteld aan een sportmens, vaak nog voordat het over hun prestaties gaat. Journaals zoomen steeds meer in op persoonlijke drama's, daar waar men vroeger meer de feiten meedeelde van een ramp of van een oorlog. Ik keek laatst naar een journaal uit 1979

over de strenge winter en er werden enkel wat beelden getoond van vastgelopen wegen en ingesneeuwde auto's. Nu wordt er meteen een camera gericht op slachtoffers die hun persoonlijke ervaringen delen. Datingprogramma's als 'Boer zoekt vrouw' zijn razend populair. Talloze popsongs gaan over de liefde en teksten als 'ik kan niet leven zonder jou' kenmerken de over-dramatisering van deze tijd. Alles wat te maken heeft met gevoel en emotie wordt uitvergroot. Psychiaters en psychologen draaien overuren want velen zitten met hun emoties in de knoop. Het lukt niet zich 'happy' te voelen.

Deze invloed is ook ruimschoots de kerken en gemeenten binnengekomen. Het is als het ware een voortrazende 'emo'-trein geworden. 'Wat voel ik bij deze Bijbeltekst?' (Lectio Divina), 'Hoe kan ik God ervaren?', 'Hoe kan ik met God meer van mezelf houden?' Ik las laatst dat iemand over God schreef:

'Ga eens rustig zitten en bedenk dat Ik bij je ben. Vertel alles aan Mij. Vol begrip en met alle aandacht luister Ik naar jou. Ik vraag je vriendelijk: Mag Ik je helpen? Ik vertel jou zo graag hoe ik tegen jouw situatie aankijk. Ik geef je Mijn oplossingen hoe je iets het beste kunt doen. (...) Jouw leven ligt Mij na aan het hart. Mijn lieve kind, Ik zorg zo graag voor jou.'

Geen teksten uit de Bijbel, maar eigen bedachte uitspraken van God die helemaal tegemoetkomen aan de gevoelens van de mens. Veel prediking heeft dit sentiment. Niets over heilig en rein leven, niets over zonde en oordeel, maar alles vanuit de behoefte aan ervaring. Misschien is dit wel het meest prominent in de liederen van stichting Opwekking die in bijna alle evangelische gemeenten gezongen worden. Via deze liederen dendert de emo-trein de kerken en gemeenten nog harder binnen. Andries Knevel zei al dat de invloed van Opwekkingsliederen groter zijn dan 'alle theologen bij elkaar'.

Naast het feit dat de liederen vaak charismatische inhoud hebben...:

'kom o Heilige Geest, wij wachten op U',
(lied 754),

'kom en vul ons met Uw vuur',
(lied 463)

... is het 'ik' wat de klok slaat:

'Soms als ik uw liefde voel'
(lied 494),

'ik voel Uw kracht'
(lied 488),

'Jezus, ik wil heel dicht bij U komen (..) zo dicht bij U voel ik uw liefde stromen'
(lied 502),

'Als ik me zo heel dicht bij U voel'
(lied 67 Opwekking kinderen).

De liederen gaan heel vaak over wat wij nodig hebben:

'Hij heeft mij verlost van angsten',
(lied 692),

'u houdt me vast en geeft me moed',
(lied 693),

'als ik huil geeft U mij rust',
(lied 738).

Niet de Heere Jezus is centrum van aanbidding, maar het gevoel. Zo wordt de mens met zijn noden en gevoelens centraal gezet en dit resulteert uiteindelijk in een leven dat wordt bepaald door het gevoel in plaats van het geloof.

Dit zal tot gevolg hebben dat zonde niet meer wordt herkend en weggedaan. Men zal 'struikelen' zoals staat geschreven in Mal.2:8. De priesters in de tijd van Maleachi waren niet alleen trouweloos in hun onderwijs, maar ook in hun huwelijken (zie Mal.2:14-16). Het moet ons dan ook niet verbazen dat de gevolgen van deze gevoelscultuur vooral op het gebied van seksualiteit grote invloed heeft, juist ook in de christenheid. Uiteraard zijn gevoel en emotie niet onbelangrijk, maar zij behoren de 'wagons' te zijn van de locomotief die 'het geloof' heet. Zo schrijft Paulus:

**Want God, die ik dien in mijn geest
in het evangelie van zijn Zoon.**

Romeinen 1:9

Paulus leefde door het geloof (Gal.2:20) en niet door het gevoel. Hij diende zodoende God niet in zijn ziel, waar de emotie zetelt, maar in zijn geest. Hij had daarom buiten Christus niets nodig dat zijn gevoel zou aanspreken. Zoals de HEERE het volk Israël opriep terug te keren tot Hem, zo zegt Hij dit ook vandaag tegen allen die zijn ingestapt in de 'emo'-trein:

Keer terug naar Mij, en Ik zal naar u terugkeren.

Maleachie.3:7b

Dirk-Jan Jansen

